

Druk NR 4

Pan
Piotr Wysocki
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Bełchatowie

KP.110.20.2023

Bełchatów, 2023-05-15

W załączeniu raport z wykonania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2022-2025 za 2022 rok.

Powyższy raport, zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA
Czechowska
Mariola Czechowska

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
Wydział Spraw Społecznych
Biuro Rady Miejskiej
Data wpływu.....16.05.23.....
Znak sprawy.....
Podpis

**Raport
z wykonania Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Bełchatowa na lata 2022-2025
za 2022 rok**

Bełchatów, maj 2023 rok

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

WPROWADZENIE

Przedkładany raport przedstawia działania realizowane w 2022 roku w ramach „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2022-2025”, który został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/349/22 Rady Miejskiej w Bełchatowie w dniu 31 marca 2022 r. Obowiązek sporządzenia przedmiotowego raportu został nałożony na gminę w art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie problemowemu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym, a także ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych, psychologicznych i społecznych, wynikających z tego typu uzależnień poprzez doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i dostosowywanie go do zmieniających się potrzeb i skali problemów. Przywołany cel wiodący jest realizowany poprzez cele szczegółowe Programu, w ramach których w 2022 roku realizowano szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień oraz pomoc i wsparcie specjalistyczne osobom dotkniętym uzależnieniami i ich rodzinom. Należy podkreślić, iż działania profilaktyczne dotyczyły głównie profilaktyki uniwersalnej, tj. promującej zdrowy styl życia oraz opóźniającej wiek inicjacji, a przez to zmniejszającej zasięg zachowań ryzykownych. Ponadto w ramach celów szczegółowych prowadzono działalność:

- edukacyjno-informacyjną, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- ograniczającą szkody zdrowotne, psychologiczne i społeczne oraz
- w zakresie systematycznej profesjonalizacji kadr pracujących na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

W realizację Programu zaangażowane były podmioty, takie jak: Miasto Bełchatów, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny powołany na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Szpital Wojewódzki w Bełchatowie, Policja, Straż Miejska oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Źródłem finansowania większości działań realizowanych w ramach Programu w 2022 roku były środki z budżetu Miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydawanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięta organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę, a także jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Część działań została sfinansowana z tzw. opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, niektóre natomiast, finansowano w oparciu o środki z innych źródeł lub realizowano w ramach wykonywanych obowiązków służbowych.

I. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE PROFILAKTYKI ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY

Profilaktyka w ramach Programu polegała na podejmowaniu działań, skierowanych do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, mających na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Działania profilaktyczne miały również aspekt edukacyjno-informacyjny. W 2022 roku realizowano je w dwóch obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych, narkotykowych czy behawioralnych. Podejmowane działania skupiały się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych, nabywaniem umiejętności dokonywania świadomych wyborów, asertywności, kształtowaniem umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Ich celem było przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji oraz
- profilaktyki selektywnej, skierowanej do grupy zwiększonego ryzyka, mającej na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących uzależnień, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem szeroko rozumianych substancji psychoaktywnych oraz uwikłaniem w uzależnienia behawioralne. Metody profilaktyki selektywnej obejmowały takie działania, jak: dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji, terapię pedagogiczną, treningi umiejętności społecznych, socjoterapię, organizację czasu wolnego (tzw. zajęcia „alternatyw”).

W 2022 roku działania w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży realizowały następujące podmioty:

1) Szkoły prowadzone przez Miasto

Szkoły są naturalnym miejscem do realizacji profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej, czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). W 2022 roku działania profilaktyczne w szkołach realizowano przede wszystkim w obszarze profilaktyki uniwersalnej, a dzieci i młodzież objęto różnymi formami profilaktyki zachowań ryzykownych, co zostało ujęte w poniższych dwóch tabelach. Ponadto realizowano szkolenia i warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych, w których uczestniczyło 802 rodziców.

Tabela nr 1. Liczba osób objętych programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej oraz profilaktyki selektywnej w 2022 roku, ze wskazaniem szkół realizujących zadania

Nazwa obszaru	Liczba uczniów uczestniczących w programach	Liczba nauczycieli uczestniczących w programach	Liczba rodziców uczestniczących w programach
Programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży	3 073	353	964
Programy z obszaru profilaktyki selektywnej skierowane do dzieci i młodzieży	87	11	87
Szkoły prowadzone przez Miasto	/SP1, SP3, SP4, SP5, SP8, SP9, SP12, SP13, III LO /		

Źródło: Szkoły prowadzone przez Miasto

Tabela nr 2. Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w 2022 roku, które nie są ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, ze wskazaniem szkół realizujących działania

Forma działań	Liczba uczestników działań
• prelekcje, pogadanki	3 091
• spektakle	1 168
• festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	1 470
• imprezy sportowe	879
• konkursy	803
Szkoły prowadzone przez Miasto	/SP1, SP3, SP4, SP5, SP8, SP9, SP12, SP13, III LO /

Źródło: Szkoły prowadzone przez Miasto

Ponadto w szkołach realizowano programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii, wskazane w tabeli poniżej.

Tabela nr 3. Liczba osób objętych rekomendowanymi programami profilaktycznymi w 2022 roku, ze wskazaniem szkół realizujących działania

Nazwa programu	Liczba uczniów uczestniczących w programach	Liczba nauczycieli uczestniczących w programach	Liczba rodziców uczestniczących w programach
1. Spójrz inaczej - szkolny program profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowany na wczesne zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz przeciwdziałanie nieprawidłowej adaptacji społecznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym	64	4	-
2. Spójrz inaczej (dla klas 4-6)	203	7	30
3. Program ARS, czyli jak dbać o miłość	30	2	30
4. Apteczka Pierwszej Pomocy	102	7	102
Szkoły prowadzone przez Miasto	/SP1, SP5, SP12, III LO /		

Źródło: Szkoły prowadzone przez Miasto

Należy podkreślić, iż przy realizacji profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w placówkach szkolnych zachowane zostały 3 podstawowe elementy, warunkujące ich skuteczność, tj.:

- udział rodziców (poprzez ich uczestnictwo w podejmowanych działaniach lub aktywne wspieranie pracy osób lub organizacji realizujących działania profilaktyczne),
- tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych dzieci i młodzieży,
- dbałość o dostępność oferowanych usług i ich adekwatność do potrzeb indywidualnego odbiorcy.

W 2022 roku w ramach środków zabezpieczonych z budżetu Miasta na realizację Programu, szkoły prowadziły następujące działania z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży:

Szkoła Podstawowa nr 1

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM: „BAWIĘ SIĘ I ODPOCZYWAM”

Głównym celem zajęć była pomoc dzieciom z problemami emocjonalnymi. Proponowane działania ukierunkowane były na rozwijanie umiejętności zgodnej współpracy i stosowanie zasad kulturalnego zachowania się w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM: „ABSTYNENCIK”

Program obejmował działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej. Jego celem było zmniejszenie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. W ramach programu zorganizowano:

- trzy grupy socjoterapeutyczne dla uczniów naszej szkoły,
- szkolenie dla rodziców pt. „Przemoc, mowa nienawiści i hejt w sieci i poza nią”,
- spotkanie z socjoterapeutą na temat prawidłowych relacji w klasie,
- szkolenie dla nauczycieli - Trening Umiejętności Społecznych,
- warsztaty integracyjne dla wybranych klas,
- warsztaty dla uczniów wybranych klas dotyczące hejtu, uzależnień behawioralnych oraz radzenia sobie z emocjami,
- konkursy profilaktyczne,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM „SZACHOWE ZABAWY”

Głównym celem programu było rozbudzenie zainteresowania dzieci grą w szachy. Zajęcia te były formą pomocy psychologiczno - pedagogicznej, adresowanej do dzieci z zaburzeniami zachowania, zaburzeniami emocjonalnymi oraz dzieci z rodzin z problemem uzależnień. Pozwolił on na rozwijanie wyobraźni inteligencji, logicznego myślenia i zdolności do działania w zespole.

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM: ZAJĘCIA KOREKCYJNO - KOMPENSACYJNE „PROMYK”

Program skierowany był do uczniów edukacji wczesnoszkolnej, klas I-III, z trudnościami w czytaniu i pisaniu, szczególnie tych z rodzin z problemem alkoholowym. Miał na celu rozwijanie poznanych umiejętności w zakresie czytania, pisania, liczenia, rozwiązywania zadań tekstowych, doskonalenia procesów analizy i syntezy funkcji słuchowych i wzrokowych.

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM: „FERIE ZIMOWE”

Projekt skierowany był do uczniów przejawiających zachowania dysfunkcyjne, pochodzących z rodzin z problemami alkoholowymi i przemocowymi. Program zapewniał dzieciom wszechstronny rozwój, kształtował w nich nawyk zdrowego i aktywnego spędzania czasu wolnego, umiejętność współpracy w grupie, komunikację rówieśniczą oraz racjonalne korzystanie z urządzeń multimedialnych.

PROGRAM PROFILAKTYKI POD TYTUŁEM: „ŻYJĘ ZDROWO NA SPORTOWO”

Program miał na celu wzmocnienie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi oraz rozwijanie zainteresowań sportowych jako alternatywy dla uzależnień behawioralnych. W ramach zajęć uczniowie uczestniczyli w grach i zabawach sportowych, prezentacjach multimedialnych dotyczących zdrowego stylu życia, rozwijali poczucie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych, uczyli się współpracy w zespole, rozwijali postawy asertywności.

Szkoła Podstawowa nr 3

- „JA I MÓJ ŚWIAT - PROGRAM SOCJOTERAPII Z ELEMENTAMI EDUKACJI”

- „KOŁO TEATRALNE DLA UCZNIÓW KLAS I - III - TEATRZYK POD NASZĄ WYOBRAŹNIĄ”
- „ŚPIEWAJ ZDROWO, ŚPIEWAJ ŚWIADOMIE, ŚPIEWAJ Z PASJĄ - PROGRAM WSPIERAJĄCY DZIECI I MŁODZIEŻ W ROZWOJU MUZYCZNYM ORAZ JAKO ALTERNATYWA SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU”

Wskazane wyżej programy i działania profilaktyczne miały na celu promowanie zdrowia psychicznego, m.in. poprzez stworzenie możliwości odreagowania negatywnych emocji i napięć, zdobycie przez uczniów umiejętności społecznych, rozwijanie kreatywności dzieci, kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie, rozwijanie poczucia własnej wartości, wskazywanie alternatyw na spędzanie czasu wolnego.

„ZAJĘCIA KOŁA TEATRALNEGO - TEATR BEZ SCENY”

Zajęcia pozwoliły uczniom na rozwój zainteresowań, będących alternatywą dla Internetu i komputera. Celem programu było wspomaganie rozwoju psychicznego uczniów, wdrażanie uczniów do aktywności twórczej i kulturalnego wykorzystania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz kształtowanie twórczych postaw.

„FERIE ZIMOWE - BEZPIECZNE I ZDROWE”

Program obejmował działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej. W ramach podejmowanych działań zmniejszono czynniki ryzyka i wzmacniano czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Celem podjętych działań było m.in.:

- rozwijanie aktywnych form wypoczynku,
- wspieranie uczniów w rozwoju emocjonalnym, społecznym i fizycznym,
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- przeciwdziałanie patologii społecznej,
- zwiększenie poczucia własnej wartości.

Szkoła Podstawowa nr 4

„PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO”

Zajęcia przeznaczone były dla uczniów, którzy wymagali dodatkowego wsparcia i zintensyfikowanych działań terapeutycznych i profilaktycznych. W zajęciach uczestniczyli uczniowie mający problemy adaptacyjne, z agresją, zaniżoną samooceną, po traumatycznych przeżyciach. W ramach programu współpracowano również z rodzicami w zakresie edukacji pedagogicznej oraz indywidualnych konsultacji.

Szkoła Podstawowa Nr 5

„FERIE ZIMOWE”

Program obejmował działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej. W ramach podejmowanych działań zmniejszono czynniki ryzyka i wzmacniano czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Rozwijano aktywne formy wypoczynku oraz zorganizowano zajęcia profilaktyczne pn. „Jak radzić sobie w sytuacjach konfliktowych” i „Stop przemocy i agresji” oraz zajęcia plastyczne pn. „Jak należy zdrowo żyć?” i „Szkodliwy wpływ używek na organizm ludzki”.

„TEATRZYKI PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNE”

W ramach spektakli profilaktycznych promowano zdrowy styl życia w zakresie: kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu, przeciwdziałania uzależnieniom, radzenia sobie ze stresem, organizacji czasu wolnego.

Szkoła Podstawowa nr 8

„OD ZŁOŚCI DO RADOŚCI”

Program obejmował działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej. W ramach podejmowanych działań zmniejszono czynniki ryzyka i wzmacniano czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi, pracowano nad konstruktywnymi sposobami radzenia sobie z negatywnymi emocjami, zachowaniami agresywnymi jako alternatywą dla zachowań przemocowych w sytuacjach konfliktowych.

„RAZEM NAM LEPIEJ - LUBIMY BYĆ ZE SOBĄ”

Program wspierający rozwój społeczno-emocjonalny dzieci. Głównym celem programu była działalność profilaktyczna ukierunkowana na: umiejętność radzenia sobie ze swoimi negatywnymi emocjami i złością bez podejmowania zachowań ryzykownych, wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz umiejętność gospodarowania czasem wolnym.

„FERIOM MÓWIMY TAK - SPOŻYWANIU ALKOHOLU NIE. AKTYWNY WYPOCZYNEK, PEWNOŚĆ SIEBIE I ASERTYWNOŚĆ DROGĄ DO ŻYCIA BEZ UŻYWEK”

Zorganizowano turnus Profilaktyki Uzależnień i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego przeprowadzono oddziaływanie terapeutyczne. Realizowane one były przez okres dwóch tygodni ferii, a następnie kontynuowano je podczas zajęć integracyjnych, pogadanek i warsztatów terapeutycznych w trakcie roku szkolnego, we współpracy z pedagogiem szkolnym, psychologiem, nauczycielami. Efektem prowadzonych zajęć było zwiększenie świadomości uczniów w zakresie problemu uzależnień.

„LEPIEJ ROZUMIEMY SIEBIE I INNYCH”

Głównym celem programu była działalność profilaktyczna ukierunkowana na kształtowanie osobowości młodego człowieka, stworzenie bezpiecznej, przyjaznej atmosfery, pozwalającej dziecku wyrazić siebie i zrozumieć swoje własne emocje.

„LUBIMY BYĆ RAZEM, NIŻ SAMI Z KOMPUTEREM”

Głównym celem programu profilaktycznego było zapobieganie zachowaniom ryzykownym dotyczącym niewłaściwego korzystania z telefonów komórkowych, gier komputerowych, stworzenie każdemu uczniowi przyjaznej i bezpiecznej atmosfery poprzez organizowanie czasu wolnego.

„NIE CZUJĘ LĘKU”

W ramach programu prowadzona działania dotyczące nauki wzajemnego słuchania, poznawania własnych mocnych i słabych stron, bycia asertywnym oraz wiary we własne możliwości.

Szkoła Podstawowa nr 9

- PROGRAM PROFILAKTYCZNY PÓŁKOLONII ZIMOWYCH „PÓLKOLONIE Z DZIEWIĄTKĄ”
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY DLA KLAS V - VIII „MAM WYBÓR”
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY DLA KLAS IV „EDUKACJA ANTYALKOHOLOWA”
- PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ DLA KLAS VII - VIII „MACIEJKA”
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY DLA KLAS IV - VIII „JESTEM BEZPIECZNY NA WYCIECZCE I W PODRÓŻY”
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY ZAJĘĆ TEATRALNYCH DLA UCZNIÓW KLAS I - VIII „NA SMUTKI I ZMARTWIENIA TEATR”

Wskazane powyżej programy miały na celu:

- rozwijanie aktywnych form wypoczynku,
- wspieranie uczniów w rozwoju emocjonalnym, społecznym i fizycznym,
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- przeciwdziałanie patologii społecznej,
- zwiększenie poczucia własnej wartości.

Szkoła Podstawowa nr 12

„SOBĄ BYĆ, BEZ NAŁOGÓW ŻYĆ”

W ramach realizacji programu przekazano informacje o zagrożeniach zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych i moralnych spowodowanych zażywaniem alkoholu i szkodliwych substancji, wskazano możliwości unikania zagrożeń oraz sposobów radzenia sobie z nimi, wskazano jak racjonalnie spędzać czas w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany. Zorganizowano również warsztaty profilaktyczne przeprowadzone przez trenerów Fundacji „Aby nikt nie zginął” na temat:

1. „Łódź ratunkowa” - celem zaopatrzenia uczniów w wiedzę dotyczącą społecznych skutków uzależnień oraz gdzie można zwrócić się o pomoc w razie potrzeby,
2. „Cyrk czyli o presji grupy” - celem nabycia umiejętności radzenia sobie z negatywnymi uczuciami bez sięgania po alkohol i środki psychoaktywne oraz odmawiania, powiedzenia „nie”.

„MÓWIĘ NIE” - PROFILAKTYKA INDYWIDUALNEJ TERAPII PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

W ramach programu zapewniono 25 godzin zajęć indywidualnych z psychologiem szkolnym i 24 godziny zajęć indywidualnych z pedagogiem szkolnym. Uczniowie zyskali możliwość przepracowania w indywidualnych rozmowach ze specjalistami własnych trudnych emocji, problemów i potrzeb. Poprzez zajęcia przeciwdziałano negatywnemu wpływowi dysfunkcji domu rodzinnego, zapobiegano niewłaściwemu rozwojowi osobowości, a także rozwijano kompetencje emocjonalno - społeczne. Celem głównym programu było przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, jak również wsparcie uczniów w ich problemach.

„DOBRY WYBÓR DOBRE ŻYCIE”

W programie brało udział dwóch uczniów z klas siódmych z grupy ryzyka. Podczas zajęć uczniowie uczyli się podejmowania właściwych decyzji związanych ze zdrowym stylem życia, nabywali umiejętności związane z dokonywaniem właściwych wyborów życiowych oraz nabywali wiedzę dotyczącą szkodliwego działania na organizm człowieka wszelkich środków psychoaktywnych.

„PROFILAKTYKA Z TEATREM KURTYNA”

W ramach programu zostało zrealizowanych 5 spektakli profilaktycznych przez Teatr Kurtyna z Krakowa, pn.: „Mapa skarbów”, „Wyzwanie życia”, „Cisza”, „Zaczarowany eliksir”, „Na sygnale”. Treści spektakli dotyczyły problemu uzależnień. Po każdym z nich została przeprowadzona przez aktorów pogadanka dotycząca problemów zaprezentowanych w przedstawieniu.

V POWIATOWY KONKURS PROFILAKTYCZNY „SOBĄ BYĆ, BEZ NAŁOGÓW ŻYĆ - AKOHOŁ TO NIE DLA MNIE”

W ramach konkursu przeprowadzono zajęcia, przygotowujące uczniów do konkursu oraz podniesienie świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu. Uczestnicy zdobyli wiedzę o substancjach uzależniających i ich szkodliwości, na temat zdrowego stylu życia - bez nałogów oraz postaw asertywnych. Uczniowie opracowali ulotki na temat zagrożeń wynikających z zażywania alkoholu, które zostały przekazane uczniom i ich rodzicom. Zorganizowano wystawę prac plastycznych - plakatów profilaktycznych nawiązujących do tematyki konkursu.

„TRZEŻWO MYŚLĘ, ŚWIADOMIE WYBIERAM”

W ramach programu przeprowadzone zostały zajęcia i warsztaty dla uczniów wymagających wsparcia w planowaniu drogi edukacyjno - zawodowej. Celem zajęć była pomoc uczniom w wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu, uświadomienie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia i ich wpływu na życiowe wybory.

„3 x P - MÓJ PLAN PROFILAKTYCZNY: 1- POZYTYWNE MYŚLĘ, 2-PODEJMUJĘ WYSIŁEK, 3-POKONUJĘ SŁABOŚCI”

Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne „3xP” były skierowane do uczniów mających zaburzenia w rozwoju fizycznym, psychicznym i społeczno-emocjonalnym oraz tzw. środowisk zagrożonych. W programie uczestnicy zajęć zapoznali się z zasadami zdrowego stylu życia - bez nałogów, zdobyli wiedzę o uzależnieniach i ich szkodliwości, kreowali właściwe wzorce spędzania czasu wolnego oraz samodzielnelnego przygotowywania prostych i zdrowych posiłków zgodnie z piramidą żywienia.

FERIE ZIMOWE

Program miał na celu wskazanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, stanowiących przeciwwagę dla Internetu i komputera czy telefonu komórkowego. W ramach programu uczniowie brali udział w grach i zabawach zimowych na śniegu, w grach i zabawach ruchowych z instruktorem oraz w zajęciach plastycznych. W ramach programu przeprowadzono również spotkanie online z policjantem na temat bezpieczeństwa w czasie wolnym, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań ryzykownych.

Szkoła Podstawowa nr 13

„KUŹNIA POMYSŁÓW”

Program zrealizowano w formie zajęć plastycznych modułowych. Celem programu było wzbudzenie zainteresowań plastycznych u dzieci, rozwijanie ich zdolności jako alternatywy dla zachowań ryzykownych. Miał również na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i współpracy w grupie.

„UCZNIOWSKA AKADEMIA TRZEŻWOŚCI”

Program poprowadzony w formie warsztatów, na których uczniowie ćwicyli umiejętności społeczne, w tym zwiększenie swojej aktywności w kontaktach rówieśniczych. Szczególny nacisk nałożony był na umiejętność odmawiania spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych. Uczniowie zostali wyposażeni w wiedzę dotyczącą szkodliwości działania alkoholu i narkotyków oraz ich negatywnego wpływu na zdrowie i życie człowieka.

„W PUSTYNI I W PUSZCZY”

Program poprowadzony został w formie warsztatów teatralnych, obejmujących tematykę związaną z profilaktyką zagrożeń znajdujących się w sieci. Spektakl odbył się na terenie Miejskiego Centrum Kultury MCK Giganty Mocy w Bełchatowie. Program obejmował działania z zakresu profilaktyki uzależnień.

„ŚCIAGA DO GRY SŁOWNEJ NĘKANIE”

Program w formie warsztatów obejmował działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowia psychicznego. Przygotowywał do radzenia sobie w trudnych sytuacjach rówieśniczych, uczył konkretnych technik słownych i strategii działań, które pomagają radzić sobie ze zjawiskiem przemocy rówieśniczej.

III Liceum Ogólnokształcące

„CHROŃMY MŁODOŚĆ” - KONTYNUACJA

Odbiorcami programu byli uczniowie z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne, borykający się z problemami osobistymi i trudnościami życiowymi, mający ograniczenia w kontaktach społecznych i mniejsze umiejętności społeczne, problemy szkolne związane z deficytami poznawczymi, nadpobudliwością, opóźnieniem szkolnym, zaniedbaniem dydaktycznym oraz agresywnością.

„ UWIERZMY W SIEBIE”

Głównym założeniem programu była promocja zdrowego, aktywnego i społecznie akceptowanego stylu życia oraz nauka właściwych postaw wobec własnej osoby, własnych problemów, indywidualnych kontaktów z jednostkami i grupą społeczną. Program miał za zadanie pomagać młodzieży w budowaniu relacji z rówieśnikami i innymi osobami, wzmacniać ich poczucie wartości oraz pomóc tym uczniom, którzy nie radzą sobie z problemami natury psychicznej i emocjonalnej. Tematyka zajęć dotyczyła profilaktyki antynikotynowej i antyalkoholowej, depresji, budowania relacji i wzmacniania poczucia własnej wartości, stresu, hejtu oraz autoagresji. Przeprowadzono quiz i warsztaty plastyczne pt.: „Palenie tytoniu - wróg czy przyjaciel?” oraz odbyły się warsztaty z terapeutą uzależnień i psychologiem nt.: „Hejt - krytyka” i „Problemy psychiczne wśród młodzieży”.

Należy podkreślić, iż szkoły na bieżąco współpracowały m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Bełchatowskim Centrum Profilaktyki i Terapii, prowadzonym przez Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” oraz z Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień Stowarzyszenia Monar w Łodzi, a także realizowały spotkania z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich oraz zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych.

2) Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Bełchatowa

W 2022 r. na terenie Bełchatowa funkcjonowały 4 placówki wsparcia dziennego, świadczące pomoc w opiece i wychowaniu dziecka rodzinom niewydolnym wychowawczo z powodu różnych dysfunkcji. Były to: Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster” oraz Świetlica Środowiskowa „Promyk” - podmioty funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie, oraz Świetlica Środowiskowa „Arka” i Świetlica Środowiskowa „Przystań” - prowadzone przez organizacje pozarządowe. Pierwsza - przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej oddział Bełchatów, druga - przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Bełchatowie.

W roku sprawozdawczym ww. placówki wsparcia dziennego objęły kompleksowym wsparciem łącznie 159 dzieci w wieku 6 - 16 lat, w tym 21 dzieci z rodzin prowadzonych przez asystenta rodziny z uwagi na zdiagnozowaną bezradność opiekuńczo-wychowawczą, głównie z powodu uzależnienia rodziców.

Świetlice środowiskowe realizowały szereg działań, m.in.:

- w Świetlicy Środowiskowej „Promyk” - zajęcia profilaktyczno-rozwojowe z elementami socjoterapii, zajęcia sportowo - rekreacyjne, zajęcia plastyczne, muzyczne.
- w Świetlicy Środowiskowej „Arka” - zajęcia nakierowane na wyrównywanie braków edukacyjnych poprzez pomoc w odrabianiu lekcji, realizację przedsięwzięć profilaktycznych - głównie w zakresie edukacji antyalkoholowej oraz antynarkotykowej, a także na rozwijanie umiejętności uczestników świetlicy - poprzez realizację zajęć plastycznych, muzycznych oraz sportowych.
- w Świetlicy Środowiskowej „Przystań” - zajęcia wspomagające rozwój psychofizyczny podopiecznych, podnoszące efektywność uczenia się poprzez korygowanie odchyłań od normy,

wyrównujące i kompensujące braki w opanowaniu podstawowych umiejętności życiowych oraz eliminujące przyczyny i przejawy zaburzeń, w tym zaburzeń zachowania.

Świetlica Socjoterapeutyczna „STER” - jako podmiot specjalistyczny i prowadząca działania w ramach profilaktyki selektywnej - realizowała zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny oraz terapię pedagogiczną i psychologiczną.

W placówkach prowadzonych przez MOPS, w ramach świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz logopedycznej w Zespole ds. Wsparcia Dziecka, objęto wsparciem 61 podopiecznych, co przelożyło się na poprawę funkcjonowania 47 dzieci. W ramach prowadzonych działań w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Ster” zorganizowano 150 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i rozwojowych, prowadzonych przez pedagoga i logopedę oraz 100 godzin terapii zaburzeń, prowadzonej przez psychologa. Natomiast w Świetlicy Środowiskowej „Promyk” zrealizowano 80 godzin terapii zaburzeń prowadzonej przez psychologa i logopedę. Zarówno jedna, jak i druga placówka zapewniła dzieciom wyżywienie („Ster” - drugie śniadanie i podwieczorek, „Promyk” - podwieczorek), łącznie dla 79 osób.

W okresie wakacyjnym placówki wsparcia dziennego zorganizowały dzieciom ze środowisk dysfunkcyjnych wypoczynki letni w formie stacjonarnej. W ramach działań zorganizowanych przez placówki prowadzone przez MOPS pn. „Wakacje z Promykiem” oraz „Wakacje ze Sterem” zrealizowano cykl zajęć świetlicowych z profilaktycznym programem wakacyjnym dla łącznie 70 dzieci, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych oraz 9 dzieci z ukraińskich miast partnerskich Bełchatowa. Celem wypoczynku było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie prawidłowych relacji rówieśniczych i koleżeńskich, przeciwdziałanie uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym, podnoszenie sprawności fizycznej, kształtowanie właściwych postaw społecznych, rozwijanie zainteresowań turystyką i krajoznawstwem. Zajęcia wakacyjne zorganizowano również w Świetlicy Środowiskowej „Arka”, gdzie realizowano zajęcia sportowe, kreatywne i plastyczne oraz w Świetlicy Środowiskowej „Przystań”. Z przygotowanych atrakcji skorzystało łącznie 42 dzieci.

Dzięki podjętym działaniom w placówkach wsparcia dziennego, wśród uczestników działań w Świetlicy Środowiskowej „Arka” 11 dzieci poprawiło wyniki w nauce, 94% otrzymało promocję do następnej klasy, 11 dzieci wzmocniło poczucie własnej wartości, nabyło umiejętność wyrażania własnych emocji, potrzeb oraz uczuć, u 12 dzieci natomiast nastąpił wzrost wiedzy i umiejętności w aspekcie skutków używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zdrowego stylu życia. Natomiast u 77% dzieci objętych pomocą przez świetlice prowadzone przez MOPS, stwierdzono poprawę zachowań, wzrost poziomu obowiązkowości oraz poprawę wyników w nauce.

Z uwagi na złożoność problemów w rodzinach dysfunkcyjnych, placówki wsparcia dziennego systematycznie współpracowały z lokalnymi podmiotami, działającymi na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny. W celu zwiększenia skuteczności podejmowanych działań i udzielanego wsparcia współdziałano ze wskazanymi poniżej podmiotami:

- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bełchatowie.
- Miejskie placówki oświatowe.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (koordynator pieczy zastępczej, pedagog, psycholog).
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
- Zespół Lecznictwa Środowiskowego.
- Komenda Powiatowej Policji w Bełchatowie.
- Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze w zakresie wsparcia i pomocy rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy w rodzinie.
- Organizacje pozarządowe, m.in. takie jak:

- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN (współpraca w ramach Punktu Konsultacyjnego KARAN dla osób uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin),
- Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” (współpraca w ramach Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii, świadczącego usługi terapeutyczne oraz działania edukacyjne i socjoterapeutyczne dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej m.in. alkohol, narkotyki i inne substancje psychoaktywne),
- Stowarzyszenie Abstynenckie Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel” (współpraca w ramach Klubu Abstynenckiego dla rodzin i osób z problemem uzależnienia do alkoholu, udzielającego wsparcia ze strony terapeuty uzależnień),
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie (współpraca w ramach Poradni Życia Rodzinnego i Katolickiego Telefonu Zaufania, świadczących konsultacje dla rodzin i konsultacje indywidualne w zakresie pomocy psychologicznej, przeciwdziałania przemocy rodzinie i uzależnień, poradnictwa prawnego oraz prowadzonych zajęć terapeutycznych),
- Fundacja Rozwoju Nitka (współpraca w zakresie organizacji zajęć rozwojowych, psychologicznych i poradnictwa pedagogicznego).

Środki zabezpieczone przez Miasto na realizację Programu wydatkowano na funkcjonowanie 3 placówek wsparcia dziennego: „Promyk”, „Arka” oraz „Ster”.

3) Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego

Organizacje III sektora, będące partnerem samorządu w realizacji zadań na rzecz lokalnej społeczności, stanowią istotny i ważny element w działaniach na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W 2022 roku podjęte działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, miały przede wszystkim na celu promowanie zdrowego trybu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. W ramach podejmowanych działań promowano alternatywne formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, m.in. pozytywny wypoczynek letni, działania sportowe oraz przedsięwzięcia promujące pozytywne wzorce kibicowania. Ponadto zorganizowano warsztaty podnoszące świadomość osób dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie zdrowotnych konsekwencji spożywania alkoholu i zażywania innych substancji psychoaktywnych, a także uwikłania w uzależnienia behawioralne. Szczegółowy zakres dofinansowanej z budżetu Miasta działalności profilaktycznej podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w ramach Programu, prezentuje poniższa tabela. Działania realizowano w ramach udzielonej dotacji w trybie otwartego konkursu ofert lub w trybie pozakonkursowym (art. 19 a) ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tabela nr 4. Działalność profilaktyczna, podejmowana w 2022 roku przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania
1.	Związek Strzelecki „Strzelec” J. Piłsudskiego, Jednostka Strzelecka 1001 im. gen. dyw. Janusza Głuchowskiego	„Strzelecki Klub Środowiskowy jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego, wspierająca działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży” W ramach zadania zorganizowano różnego rodzaju przedsięwzięcia, będące alternatywą dla działań ryzykownych. Zaproponowano m.in. nową jakość spędzania czasu wolnego poprzez organizację zajęć edukacyjno-sportowych, wycieczek, okazjonalnych marszy, uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych, konkursach i zwiedzanie okolicznych miejsc historycznych. W ramach zadania prowadzono także działania z profilaktyczne. Oferta klubu była realizowana w ciągu 16 godzin tygodniowo. Liczba uczestników zadania: 40

2.	Stowarzyszenie Sympatyków GKS Bełchatów Torfiorze	<p>„Współpraca ze środowiskiem kibiców promowanie pozytywnych wzorów kibicowania oraz organizacja wydarzeń sportowych jako sposób przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym”</p> <p>W ramach zadania prowadzono lokalny ośrodek „KIBICE RAZEM” - świetlicę dla kibiców GKS Bełchatów, zorganizowano warsztaty z różnych dziedzin, turnieje i zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, współpracowano z klubami sportowymi, Miastem, szkołami bełchatowskimi, lokalnymi mediami i stowarzyszeniami. Uczestniczono w wielu patriotycznych wydarzeniach na terenie miasta. Wsparto akcje charytatywne, organizowano zbiórki, Dzień Dziecka, piknik rodzinny. W zakresie projektowanych działań prowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none">- działania profilaktyczne - 12 wydarzeń- działania sportowo-rekreacyjne - 5 wydarzeń- zajęcia sportowe i turnieje - 5 spotkań <p>Liczba uczestników zadania: 1 500</p>
3.	Rzymskokatolicka Parafia pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary w Bełchatowie	<p>„Sercańskie wakacje sposobem na ochronę dzieci i młodzieży przed uzależnieniem”</p> <p>W projektowanych działaniach zorganizowano Sercańskie Dni Młodzieży w Płiszczyńce pod hasłem „Wybieram MIŁOŚĆ”, Sercańskie Półkolonie w Domu Parafialnym w Bełchatowie, oferując atrakcje, takie jak: Solpark w Kleszczowie, stadnina koni w Napoleonowie, ZOO w Borysewie i Planetarium w Łodzi oraz wyjazd pielgrzymkowo-turystyczny do Wadowic i okolic, w ramach którego zrealizowano: wycieczkę wspomnień kolejką wadowicką śladami Ojca św. Jana Pawła II, zwiedzanie Muzeum - Dom Rodzinny Ojca św. Jana Pawła II, wycieczkę do Parku Dinozaurów i Rozrywki oraz Parku Miniatur w Inwałdzie.</p> <p>Liczba uczestników zadania: 108</p>
4.	Rzymskokatolicka Parafia NMP Nieustającej Pomocy	<p>„Z troski o młode pokolenie - wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży”</p> <p>W ramach zadania zorganizowano aktywny wypoczynek pn. „Szlakiem Piastowskim”, w ramach którego zwiedzono Poznań, Biskupin, Wenecję, Gniezno, Ostrów Legnicki oraz Ledogórę, gdzie zwiedzili Muzeum Pierwszych Piastów, Muzeum Ziemi Pałuckiej, Muzeum Archeologiczne w Biskupinie, Muzeum Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Arcikatedrę Gnieźnieńską. Zrealizowano również program profilaktyczny w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom „Chcę być szczęśliwy”. Liczba uczestników zadania: 30</p>
5.	Bełchatowski Klub Lekkoatletyczny w Bełchatowie	<p>„Od zabawy do sportu”</p> <p>W ramach zadania zorganizowano dla dzieci i młodzieży lekkoatletyczne treningi sportowe (300 godzin) oraz zapewniono udział w lekkoatletycznych zawodach sportowych (30 osobostartów). Podjęte inicjatywy stanowiły alternatywną formę spędzania czasu wolnego. Ponadto zorganizowano 5 spotkań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom. Uczestnicy zwiększyli swoje umiejętności motoryczne (około 20%) oraz wiedzę w zakresie skutków zachowań ryzykownych (50%). Liczba uczestników zadania: 50</p>

6.	Klub Sportowy „Grocholice” Bełchatów	„Sport to przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” W ramach zadania zorganizowano następujące działania: treningi w zakresie piłki nożnej (80 godzin), 24 rozgrywki piłki nożnej, 2 turnieje piłkarskie oraz 4 spotkania profilaktyczne, promowano zachowania prozdrowotne oraz aktywność fizyczną. Działania stanowiły alternatywną formę spędzania czasu wolnego. Liczba uczestników zadania: 130
7.	Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Łódzka	„Harcerskie lato 2022” W ramach zadania przeprowadzono szereg działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, skupionej w Związku Drużyn Bełchatowskich. Wypoczynek dla młodzieży został zorganizowany w Trzmielowie. Działania te oparto na czterech autorskich programach, pn. : <ul style="list-style-type: none">• „ Mam szczerą wolę” - mający na celu:<ul style="list-style-type: none">- kształtowanie świadomości i postaw z zakresu problematyki uzależnień,- kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie,- nabycie takich umiejętności, jak: rozpoznawanie własnych i cudzych uczuć, dostrzeganie swoich mocnych stron, podejmowanie właściwych decyzji, sposoby rozwiązywania trudnych sytuacji.• „Gdzie nogi poniosą” - zaproponowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.• „Harcerzem być to piękna sprawa” - nauka życia „po harcersku”, przeprowadzenie pionierki obozowej, tj. rozkładanie namiotów, budowanie placu apelowego, prycz i płotu oraz poznawania technik harcerskich czyli np. układanie stosów ogniskowych, pionierka obozowa, zastosowanie węzłów, terenoznawstwo, udzielanie pierwszej pomocy.• „Obóz na zdrowo” - wykorzystanie harcerskich zwyczajów do kształtowania prawidłowych postaw, tj. odpowiedzialności oraz tych sprzyjających zdrowiu, tzn. wolnych od nałogów. Liczba uczestników zadania: 180
8.	Fundacja Rozwoju Nitka	„Mamy MOC” W ramach zadania przeprowadzono 5 warsztatów z profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Rezultat - 50% uczestników zwiększyło swoją wiedzę w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych uzależnień. Uczestnicy wzięli udział w 1 wyjazdowym turnieju szachowym zorganizowanym w Spale. Treningi oraz turniej przyczyniły się do zwiększenia wiedzy na temat gry w szachy, poznania nowych wariantów, zagrywek i taktyk u blisko 90% uczestników zadania. Liczba uczestników zadania: 14
9.	Związek Strzelecki „Strzelec” Józefa Piłsudskiego Jednostka Strzelecka 1001 im. gen. dyw. Janusza Głuchowskiego w Bełchatowie	„Rzędkowicki szlak” - obóz z elementami wspinaczki skalnej W ramach zadania zorganizowano dla dzieci i młodzieży obóz wędrowny Rzędkowice - Jura Krakowsko Częstochowska, na którym kształtowano u beneficjentów zadania intuicyjną zdolność do samoorganizowania, a także przeprowadzono zajęcia ze wspinaczki skałkowej (5 zajęć). Ponadto zorganizowano 5 warsztatów dotyczących profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Liczba uczestników zadania: 16

10.	Rzymskokatolicka Parafia pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary w Bełchatowie	<p>„Aktywność sportowa osób dorosłych i seniorów sposobem na przeciwdziałanie uzależnieniom” W ramach zadania zorganizowano dwa działania na rzecz seniorów i dorosłych, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none">• zajęcia ogólnorozwojowe zwiększające sprawność fizyczną beneficjentów w zakresie: gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej przy muzyce - 18 godzin, gimnastyki na krześle - 14 godzin, Nordic Walking - 32 godziny, Aqua fitness - 13 godzin,• I Bełchatowską Olimpiadę Sportową Seniorów pn. „Seniorzy na sportowo, radośnie i profilaktycznie”, w której czynny udział wzięli bełchatowscy seniorzy. Impreza miała charakter rekreacyjno-integracyjny z elementami rywalizacji sportowej. Celem zawodów było wypracowanie w pokoleniu osób powyżej 60. roku życia nawyków dbania o własne zdrowie, dobrą kondycję fizyczną i psychiczną, zrozumienia potrzeby ruchu oraz promowania aktywnego stylu życia. Organizatorami Olimpiady, która odbyła się w Hali Energia byli Sercańska Akademia Seniora, Miasto Bełchatów oraz Miejskie Centrum Sportu. Do zmagania sportowych przystąpiło 8 zespołów reprezentujących bełchatowskie kluby seniora. Główną nagrodą, o którą rywalizowały drużyny był Puchar Przechodni Olimpiady. <p>Ponadto zorganizowano 27 godzin zajęć profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Liczba uczestników zadania: 80</p>
11.	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary	<p>„Przeciwdziałanie zaburzeniom życia rodzinnego w związku z uzależnieniami poprzez działalność Sercańskiego Ośrodka Wspierania Rodzin - edycja 2022” W zakresie projektowanych działań, obok tych konsultacyjno-wspierających dotyczących uzależnień, promowano aktywne formy spędzania czasu wolnego, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none">- warsztaty muzyczne, zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży - 40 godz.- gimnastykę korekcyjno-kompensacyjną z trenerem personalnym - 83 godz.- gimnastykę na basenie dla osób dorosłych i seniorów - 28 godz.- działania środowiskowe - 8 <p>Liczba uczestników zadania: ok.120</p>
12.	Fundacja Akademia GKS Bełchatów	<p>„Uzależnieni od sportu” - Zajęcia treningowe w sekcji piłki nożnej i zapasów jako profilaktyka uzależnień poprzez sport Beneficjentami zadania było 319 zawodników Akademii GKS Bełchatów. Szkolenie obejmowało dwie sekcje: piłkarską i zapaśniczą. Zorganizowano łącznie 103 treningów, w sekcji piłkarskiej 91 dla 291 zawodników, w sekcji zapaśniczej 12 dla 28 zawodników. Zajęcia prowadzono w kilkunastu grupach treningowych, dla najzdolniejszych zawodników utworzono osobne grupy. Zawodnicy uczestniczyli w zajęciach treningowych oraz wzięli udział w 10 meczach rozgrywanych na własnych obiektach w roli gospodarza i turniejach. Zorganizowano warsztaty profilaktyczne dotyczące uzależnień (10 godzin) dla zawodników Akademii, na których wskazane także zostały alternatywne formy spędzania wolnego czasu oraz wskazano niebezpieczeństwa w związku z uzależnieniami.</p>

13.	Stowarzyszenie BASTION Bełchatów	„Bełchatów - nie daj się zniewolić używką, dołącz do sportowych zmagani” Uczestnikami zadania byli dzieci i młodzież z terenu miasta Bełchatowa, w ramach tego zadania zorganizowano 40 godz. zajęć sportowych z zakresu zapasów i piłki nożnej. Poza treningami koordynacyjno - motorycznymi, uczestnicy rozgrywali mecze na sektorach piłkarskich. Zorganizowano w formie warsztatów zajęcia profilaktyczne dotyczące zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, podczas których uczestnicy pozyskali wiedzę na temat rodzajów uzależnień i ich konsekwencji oraz w oparciu o scenki rodzajowe trenowali asertywność oraz szacowanie ryzyka. Liczba uczestników zadania: 22
14.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie	„MARSZ DLA ŻYCIA I RODZINY w Dniu Patrona Miasta Bełchatowa św. Jana Pawła II” W ramach zadania zorganizowano Marsz dla życia i rodziny w ramach obchodów Dnia Patrona Miasta Bełchatowa św. Jana Pawła II, piknik - koncert orkiestry, grill i stołki poczęstunek, wspólne gry i zabawy. Celem zadania było wzmocnienie więzi rodzinnych, propagowanie rodziny wolnej od nałogów i uzależnień, zintegrowanie lokalnej społeczności. Liczba uczestników zadania: 150
15.	Stowarzyszenie Sztab Ratownictwa w Bełchatowie	„Organizacja gier i zabaw dla dzieci i ich opiekunów, uchodźców z Ukrainy w ramach integracji ze środowiskiem rówieśników z Naszego Miasta” W ramach zadania zorganizowano imprezę integracyjną, w której wzięli udział dzieci i młodzież z Bełchatowa oraz uchodźcy z Ukrainy. Zorganizowano wspólne gry i zabawy uczestników spotkania oraz zapoznano ich z podstawowymi zasadami udzielania pierwszej pomocy, zdrowego trybu życia, bez wchodzenia w zachowania ryzykowne. Liczba uczestników zadania: 67
16.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka	„Reduta Gór Borowskich” W ramach zadania zorganizowano biwak w Szkółce Leśnej Borowiny, na którym uczestnicy zdobywali stopnie i sprawności, dbali o swoje zdrowie i innych, aktywnie i czynnie spędzali czas, kształtowali umiejętność pracy w grupie oraz, w ramach zajęć warsztatowych, zapoznali się z konsekwencjami zdrowotnymi spożywania używek psychoaktywnych. Liczba uczestników zadania: 100 osób
17.	Regionalne Towarzystwo Społeczno - Kulturalne ERSKA w Bełchatowie	„Alkohol ? To Nie Dla Mnie ! - Alternatywne Formy Spędzania Czasu Wolnego” W ramach zadania przeprowadzono trzy działania: - zorganizowano wykład edukacyjny w zakresie uzależnień, który został przeprowadzony przez specjalistę - terapeutę uzależnień, - piknik dla młodzieży uczestniczącej w „Regionalnym marszu na orientację - Borowska Góra 2022”, - koncert dla młodzieży - „Regionalny przegląd piosenki patriotycznej i żołnierskiej - Moja Ojczyzna” Liczba uczestników zadania: 265
18.	Stowarzyszenie Sztab Ratownictwa w Bełchatowie	„Bezpieczny Stadion” Działania w ramach zadania zostały podjęte przez stowarzyszenie w związku z coraz częściej spotykanym zjawiskiem w środowisku kibiców, dotyczącym rozprowadzaniem różnego rodzaju używek psychoaktywnych przy wejściach na obiekty sportowe, np. stadiony. Skutkiem zażywania tzw. „wspomagaczy” jest zwiększone prawdopodobieństwo wystąpienia stanu zagrożenia

		<p>życia tych osób np. w postaci zatrzymania akcji serca, z czym wielokrotnie stowarzyszenie miało do czynienia podczas zabezpieczania imprez sportowych. W ramach zadania zorganizowano więc zajęcia warsztatowe dla 25 pracowników Miejskiego Centrum Sportu w Bełchatowie z obsługi zakupionego defibrylatora, który w przypadku nagłego zatrzymania krążenia pozwala na powrót serca do jego prawidłowego rytmu. Przekazano również wiedzę w zakresie dopalaczy i innych niebezpiecznych używek.</p> <p>Liczba uczestników zadania: 25</p>
19.	Ludowy Klub Sportowy w Bełchatowie	<p>„Bądź aktywny jesienią - organizacja treningów sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz prowadzenie systemu współzawodnictwa sportowego jako alternatywa do zachowań ryzykownych w przedmiocie uzależnień”</p> <p>Celem zadania było promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu i rozwoju fizycznego jako form przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W ramach zadania zorganizowano cykl ogólnorozwojowych zajęć sportowych z nauką gry w tenisa stołowego (75 godzin) oraz jeden turniej tenisa stołowego. Przeprowadzono także 2-godzinną prelekcję w temacie przeciwdziałania uzależnieniom. Liczba uczestników zadania: 21</p>
20.	Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”	<p>„ Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii”</p> <p>W ramach projektowanych działań, obok terapii i konsultacji dotyczących uzależnień, zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none">- program socjoterapeutyczny dla dzieci i młodzieży - 84 godz./14 osób- spotkania w ramach profilaktyki selektywnej - 14 godz./10 osób- zajęcia informacyjno-edukacyjne - 10 godz./30 osób <p>Liczba uczestników zadania: 131</p>
21	Fundacja Rozwoju Nitka	<p>„Wspólnie działamy III edycja”</p> <p>Celem zadania było stworzenie sieci wsparcia, integracji i budowania bazy kontaktów rodziców i ich dzieci, zadanie zostało zrealizowane poprzez organizację warsztatów w kontekście uzależnień i grupy wsparcia dla rodziców. W ramach zadania zorganizowano:</p> <ul style="list-style-type: none">• warsztaty rozwojowe dla dzieci - 80 godzin,• spotkania dla rodziców w formie grupy wsparcia - 8 godzin. <p>W warsztatach brały również udział dzieci z Ukrainy.</p> <p>Liczba uczestników zadania: 36</p>

Źródło: Opracowanie własne

4) Straż Miejska w Bełchatowie

Straż Miejska działa w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych, która nakłada na tę formację podstawowy zakres zadań. Jednym z nich jest „inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym”. Zagadnienie przestępczości związanej z uzależnieniami oraz ochroną, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej, przed zagrożeniem narkotykami i dopalaczami, a także spożywaniem alkoholu jest jednym z priorytetów działania Straży Miejskiej w Bełchatowie. Swoje działania służby te koncentrują przede wszystkim na aktywnej i szeroko zakrojonej prewencji, programach profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz na działaniach prewencyjnych w miejscu spożycia alkoholu, czy innych substancji psychoaktywnych.

W 2022 roku Straż Miejska podjęła 1 interwencję oraz zatrzymała dwóch mężczyzn w wieku 46 lat w związku z przestępczością narkotykową. Skonfiskowanym materiałem była marihuana. Ponadto

realizowała szeroko zakrojony program profilaktyczny w szkołach w ramach Zespołu ds. Nieletnich i Profilaktyki Szkolnej Straży Miejskiej. Systematyczność jego prowadzenia pozwalała osiągać takie cele, jak:

- Ochrona ucznia przed agresją, uzależnieniami, które spowalniają lub zakłócają jego rozwój.
- Zapobieganie patologiom, takim jak: agresja, przemoc, uzależnienia i właściwe reagowanie w chwili pojawienia się ich na terenie szkoły czy w środowisku lokalnym.
- Zwiększenie świadomości uczniów, nauczycieli, rodziców o szkodliwości używek i innych ryzykownych zachowań.

Profilaktyka obejmowała działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielania wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie zrealizowano następujące działania profilaktyczne, w których uczestniczyło:

- ✓ „Chemiczna pułapka - narkotyki i dopalacze” - 942 osoby - 30 klas;
- ✓ „Zagrożenia dla młodzieży (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze)” - 512 osób - 33 klasy,
- ✓ „Agresja - wyraz siły czy słabości” - 114 osób - 14 klas,
- ✓ Agresji mówimy stop - 365 osób - 20 klas,
- ✓ Odpowiedzialność prawna nieletnich i dorosłych” - 349 - 15 klas.

Do pracy z dziećmi i młodzieżą wykorzystywano różne materiały edukacyjne, takie jak: filmy („Dopalacze - Zagrożenia”, „Dopalacze - Zabijacze - Do grobowej deski”) czy tzw. „Narkogogle”, stymulujące skutki używania narkotyków lub przedawkowania leków.

5) Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie

Inicjatywy podejmowane na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom przez Komendę Powiatową Policji (KPP) w Bełchatowie, to:

a) działania profilaktyczne w szkołach:

- spotkania z młodzieżą - 6 spotkań, łącznie 167 uczniów,
- spotkania z pedagogami - 2 spotkania, łącznie 27 osób.

W celu popularyzacji profilaktyki narkotykowej wśród rodziców, na stronie internetowej KPP w Bełchatowie zamieszczono materiały edukacyjne poświęcone tej problematyce. Ponadto zorganizowano 2 spotkania w przedmiotowym zakresie, w których uczestniczyło łącznie 27 osób.

O skali problemu dotyczącego przestępstw popełnianych w związku z uzależnieniami na terenie powiatu bełchatowskiego w 2022 roku informują statystyki przedstawione przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie.

Tabela nr 5. Przestępstwa popełniane w związku z uzależnieniami na terenie powiatu bełchatowskiego w 2022 roku, ze szczególnym uwzględnieniem narkotyków

Wyszczególnienie	alkohol	narkotyki
Liczba osób podejrzanych o posiadanie narkotyków	-	33
Liczba osób podejrzanych o posiadanie alkoholu lub narkotyków przez osoby nieletnie poniżej 17. roku życia	21	1
Liczba spraw skierowanych do prokuratury oraz sądów rodzinnych	-	33
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - marihuana	-	60,31 kg
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - amfetamina	-	1,333 kg
Liczba zatrzymanych osób pod wpływem alkoholu bądź narkotyków w ruchu drogowym	59	Brak danych w statystkach Policji
Liczba osób, które w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej udzielały innym środków odurzających lub substancji psychotropowej	-	1

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie

PROWADZENIE KAMPANII EDUKACYJNYCH

W ramach działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej podmioty zaangażowane w realizację Programu prowadziły w 2022 roku szereg kampanii edukacyjnych, dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz zdrowego trybu życia.

MOPS zaktualizował ulotkę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „*Stop przemoc*” - wydano 500 sztuk. Ulotka zawierała aktualne informacje o instytucjach na terenie Bełchatowa, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dystrybucji ulotki dokonano podczas:

- spotkań Grup Roboczych - osobom doznającym przemocy oraz stosującym przemoc, przedstawicielom instytucji wchodzącym w skład Grup Roboczych,
- spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, członkom zespołu.

Ponadto podczas spotkań Grup Roboczych osobom uwikłanym w przemoc wydano następujące broszury:

- „Przemoc w rodzinie - Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie”,
- „Czy to, co robię to przemoc? Informator”,
- „Przemoc domowa i alkohol”,
- „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”,
- „Wyprawa PoMoc z Niebieską Kartą - informator”,
- „Pomóż, bo możesz. Przemoc wobec dzieci”,
- „Stop przemocy wobec osób starszych. Mamy prawo do normalnego życia”,
- „Dom to dobro, opieka, miłość. Stop przemocy wobec dzieci”,
- „Profilaktyka przemocy w rodzinie - sprawca”,
- „Jestem świadkiem przemocy w rodzinie - co zrobić”,
- „Przemoc - dzieci”,
- „Przemoc - młodzież”.

W 2022 r. rozdystrybuowano 1180 sztuk materiałów edukacyjnych dotyczących przemocy, w postaci ulotek, plakatów, informatorów i artykułów prasowych.

Ponadto szereg materiałów informacyjno-edukacyjnych, dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych, uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz informacji o instytucjach i specjalistach, gdzie można uzyskać kompleksową pomoc w sytuacji problemowej w powyższym zakresie, zostało zamieszczonych w gablotach informacyjnych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, tj. w siedzibie: MOPS, Sądu Rejonowego w Bełchatowie, Prokuratury Rejonowej w Bełchatowie, Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie, organizacji pozarządowych oraz placówek oświatowych. Materiały o tej tematyce także umieszczono na stronach internetowych tych podmiotów.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji, Miasto prowadziło edukację publiczną na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz na temat działania środków psychoaktywnych na organizm i ryzyka szkód w kontekście prowadzenia pojazdów pod ich wpływem. Działania w tym zakresie zostały przeprowadzone w ramach zorganizowanych w 2022 roku służb ponadnormatywnych policjantów. Środki przekazane przez Miasto w ramach Programu pozwoliły na zorganizowanie 571 godzin dodatkowych służb.

Mając na uwadze przeciwdziałanie sprzedaży alkoholu niezgodnie z prawem, w szczególności osobom nieletnim oraz nietrzeźwym, systematycznie prowadzono kontrole placówek handlujących alkoholem w ramach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA). Art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przewiduje możliwość dokonywania przez członków Komisji kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, ale tylko na podstawie upoważnienia organu zezwalającego, jako formę delegowania jego kompetencji. Kontroli podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. Kontrole przeprowadzali członkowie MKRPA wspólnie ze Strażą Miejską. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie warunków ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2022 r. Zespół ds. Kontroli Warunków Sprzedaży i Podawania Napojów

Alkoholowych MKRPA dokonał 27 przedmiotowych kontroli. Natomiast w związku Uchwałą Nr XLIX/459/18 Rady Miejskiej w Bełchatowie w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Bełchatowa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, dokonano 37 pomiarów odległości w celu zbadania zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w Bełchatowie z przedmiotową uchwałą. Wszystkie wydane opinie były pozytywne.

II. POMOC I WSPARCIE SPECJALISTYCZNE DLA RODZIN DYSFUNKCYJNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY

W celu wzmocnienia stabilności rodziny oraz uzyskania pomocy w rozwiązywaniu sytuacji problemowych, dotyczących uzależnień i przeciwdziałania nim, Miasto zapewniało w 2022 roku dostęp w ramach Programu do różnych form bezpłatnej pomocy specjalistycznej w zakresie konsultacji i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, mediacyjnego, prawnego, uzależnień oraz grup wsparcia. Realizatorem oferty pomocowej był Miejski Ośrodek pomocy Społecznej oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Dzięki środkom otrzymanym z budżetu Miasta w ramach Programu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczył poradnictwo specjalistyczne poprzez realizację zadania pn. „Zespół Poradnictwa Specjalistycznego” w zakresie: pomocy prawnej, psychologicznej oraz dotyczące przemocy domowej i uzależnień. Pomoc skierowana była do osób dorosłych, dzieci i młodzieży z terenu miasta Bełchatowa. Udzielono 593 porady indywidualne, w tym:

- 209 porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- 137 porad z zakresu uzależnienia, osobom z problemem alkoholowym oraz osobom współuzależnionym,
- 247 konsultacji psychologicznych w zakresie problemów wychowawczych, konfliktów rodzinnych, kryzysów małżeńskich.

Ponadto w ramach oferty pomocowej ośrodka, rodziny z problemem uzależnienia czy też uwikłane w przemoc w rodzinie korzystały także z grupowych i indywidualnych konsultacji psychiatrycznych, mediacji i konsultacji mediacyjnych oraz zajęć z pedagogiem. Łącznie odbyło się 40 półtoragodzinnych sesji z mediatorem oraz 10 godzin zajęć dla 10 osób z pedagogiem.

Pracownicy MOPS - psycholog oraz specjalista pracy socjalnej prowadzili również w ciągu roku grupę radzenia sobie z przemocą pn. „Azymut”. Odbyło się 15 czterogodzinnych i 18 trzygodzinnych spotkań oraz 10 godzin konsultacji indywidualnych, w których uczestniczyło 11 kobiet doświadczających przemocy w rodzinie. Grupa oferowała wsparcie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w sposób anonimowy i zapewniający bezpieczeństwo. Ponadto psycholog i pedagog - specjalista ds. pracy z osobami stosującymi przemoc udzielali porad i konsultacji dla osób uwikłanych w przemoc, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, dotyczących sytuacji emocjonalnej i prawnej osób doświadczających przemocy. Łącznie udzielono 150 porad i 47 konsultacji.

Obok specjalistów skupionych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bełchatowie, bezpłatne formy poradnictwa specjalistycznego dla rodzin niewydolnych wychowawczo z problemem uzależnień czy przemocy w rodzinie, zostały także zorganizowane przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego. Profesjonalną pomoc podmioty te prowadziły w ramach środków przekazanych na realizację Programu przez Miasto, w zakresie wskazanym w poniższej tabeli.

Tabela 6. Specjalistyczna oferta pomocowa zorganizowana w 2022 roku przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, skierowana do rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy

Podmiot	Liczba porad/osób/godzin
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich	- porady psychologiczne - 541 godz. - porady w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom - 348 godz. - porady pedagogiczne - 135 godz. - porady w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 164 godz. - porady prawne - 264 godz. - katolicki telefon zaufania - 510 porad Łączna liczba osób objętych wsparciem - 1770

Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”	- spotkania pierwszego kontaktu -20 godz./ 31 osób - interwencje kryzysowe - 30 godz./31 osób - grupa wsparcia dla rodzin osób uzależnionych - 70 godz./20 osób - zajęcia informacyjno - edukacyjne - 15 godz./11 osób - warsztaty umiejętności dla osób współuzależnionych - 33 godz./17 osób - poradnictwo prawne - 8 godz./5 osób
Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”	- konsultacje indywidualne i rodzinne - 434 godz./92 osoby - pomoc prawna - 34 godz./16 osób
Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary	- konsultacje psychologiczne dla osób indywidualnych, małżeństw i rodzin - 12 godz. - konsultacje terapeutyczne dla osób indywidualnych, małżeństw i rodzin - 12 godz.

Źródło: Zbiory organizacji pozarządowych

Wskazana w powyższej tabeli pomoc specjalistyczna, była realizowana w ramach punktów poradnictwa i wsparcia, prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, takich jak:

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, w ramach którego odbywały się spotkania grupy wsparcia i pierwszego kontaktu, świadczone poradnictwo rodzinne, porady prawne i indywidualne poradnictwo.
- Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii, w ramach którego realizowano konsultacje rodzinne i indywidualne w zakresie uzależnień, poradnictwo prawne, usługi terapeutyczne oraz działania edukacyjne i socjoterapeutyczne dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej alkoholu, narkotyków w tym również tzw. „dopalaczy”.
- Poradnia Życia Rodzinnego i Telefon zaufania dla osób z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, gdzie prowadzono wsparcie oraz specjalistyczne poradnictwo, m.in.: prawne, psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- Sercański Ośrodek Wspierania Rodzin.

W celu ograniczania wpływu ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, uzależnień od tych substancji, a także uzależnień behawioralnych na funkcjonowanie rodziny, w 2022 roku działania podejmowały również Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostały powołane 104 Grupy Robocze, w ramach których odbyło się 314 spotkań. W ramach interdyscyplinarnej współpracy służb zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”, podjęto szereg działań wobec osób stosujących przemoc celem jej zatrzymania, w tym prowadzono działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych lub uwikłanych w uzależnienia behawioralne, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 7. Liczba sprawców przemocy skierowanych do MKRPA oraz objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi w 2022 roku

Forma działania	Liczba sprawców przemocy
Skierowanie przez grupę roboczą na leczenie odwykowe lub do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA)	• liczba osób skierowanych do MKRPA - 10 • liczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe - 8
Skierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	• liczba osób, skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych - 25 • liczba osób, które ukończyły program - 7

Źródło: Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023.

W 2022 roku wszczęto 104 procedury „Niebieskie Karty”, w których osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu i/lub środków psychoaktywnych, w tym pod wpływem alkoholu - 95 osób, alkoholu i środków psychoaktywnych - 12 osób, środków psychoaktywnych - 8 osób i 1 osoba była uzależniona od gier komputerowych. Problem dotyczył 86 rodzin.

III. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE OGRANICZENIA SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH

Znaczącą rolę w ograniczaniu szkód zdrowotnych, psychologicznych czy społecznych wynikających z używania alkoholu odgrywa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), której działania skupione są na motywowaniu i kierowaniu uzależnionych od alkoholu członków rodzin do podjęcia leczenia. Proces „wychodzenia z uzależnienia” jest jednym z trudniejszych problemów do rozwiązania w rodzinie. Wymaga bowiem dużej motywacji osoby uzależnionej do pracy nad poczuciem własnej wartości, asertywności i wypracowania nowych metod radzenia sobie ze stresem. W 2022 r. do MKRPA wpłynęło 55 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w tym 12 wniosków dotyczących kobiet oraz 43 wnioski dotyczące mężczyzn. Odbyło się 12 posiedzeń Komisji, na które wezwano 215 osób. Na posiedzenia stawilo się 130 osób, w tym 96 osób zadeklarowało podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego. Jednak gdy leczenie nie przebiega prawidłowo lub dana osoba nie zgłasza się na spotkania z MKRPA, powoduje to skierowanie sprawy do sądu. W 2022 roku MKRPA skierowała 33 wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Część spraw jest w toku. Członkowie Zespołu ds. Kontaktów z Sądem w 2022 roku uczestniczyli w 29 posiedzeniach Sądu Rejonowego w Bełchatowie, dotyczących 29 spraw. W 13 sprawach sąd wydał postanowienie o obowiązku leczenia odwykowego stacjonarnego wraz z nadzorem kuratora, w 4 sprawach wydano postanowienie o obowiązku leczenia odwykowego ambulatoryjnego (niestacjonarnego) wraz z nadzorem kuratora, 6 spraw zostało oddalonych, jedna sprawa została odroczone, jeden wniosek został odrzucony z uwagi na podjęcie leczenia odwykowego, dwa postępowania zostały umorzone, jeden wniosek został połączony z wnioskiem Prokuratury, w przypadku jednego leczenia stacjonarnego ustalono je na 2023 rok. Ponadto w 2022 roku wydanych zostało 21 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób kierowanych na badanie przez Zespół Motywujący MKRPA, w ramach zawartej umowy z biegłym w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - panem Sławomirem Wolniakiem, wykonującym działalność leczniczą pod nazwą: Prywatny Specjalistyczny Gabinet Psychiatryczny w Bełchatowie. Natomiast przez biegłych sądowych, takich opinii zostało wydanych 12. Komisja funkcjonowała i pracowała w ramach środków przeznaczonych na realizację Programu przez Miasto.

Szereg działań, w ramach których motywowano osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego, ograniczano rozmiary używania bądź nadużywania alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych oraz prowadzono reintegrację osób uzależnionych, podjęto w 2022 roku w ramach zadania pn. „Prowadzenie Schroniska dla bezdomnych z terenu miasta Bełchatowa z uwzględnieniem programu reintegracji społecznej osób bezdomnych, w tym osób z problemem uzależnienia”. W wyniku prowadzonych działań w placówce 5 mieszkańców schroniska nabyło umiejętność pełnienia ról społecznych, 25 - wiedzę w aspekcie skutków zdrowotnych, społecznych i psychologicznych wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Ponadto 5 mieszkańców uczestniczyło w warsztatach reintegracji społecznej (26 godzin), 5 osób objęto działaniami w ramach zajęć interwencyjno-wspierających oraz 3 osoby uzależnione zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego. W ciągu roku wsparciem i pomocą objęto 54 osoby. Działania prowadzono w ramach środków przekazanych na realizację Programu przez Miasto.

W celu podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnione kierowano w 2022 roku do Poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie oraz Poradni Leczenia Uzależnień - „WOLMED”. Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia obejmuje leczeniem osoby uzależnione od alkoholu z rozpoznaniem F10.2 oraz osoby z rozpoznaniem F19.2 (politoksykomania - alkoholizm i narkomania jednocześnie). Placówka nie leczy osób, które są uzależnione tylko od narkotyków (bez alkoholizmu). W związku z tym, aby podjąć terapię z uwagi na uzależnienie dotyczące tylko narkotyków, osoby borykające się z tym problemem uzależnienia kierowano do specjalistycznych placówek na terenie woj. łódzkiego bądź na terenie kraju. Wykazy placówek były dostępne w ww. poradniach i Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych oraz w Urzędzie Miasta Bełchatowa.

Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, w ramach prowadzonej działalności, zapewniała opiekę dla pacjentów:

- w podstawowym programie terapii,

- w ponadpodstawowym programie terapii,
- w pogłębionym programie terapii,
- po intensywnym programie terapii w Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu.

Zakres świadczeń realizowanych przez placówkę był następujący:

- realizacja programów psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
- udzielanie pełnego zakresu indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych,
- prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin,
- udzielanie świadczeń terapeutycznych,
- wspieranie działań placówek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji,
- udzielanie konsultacji lekarzom,
- współpraca z grupami samopomocowymi dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.

W 2022 roku Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia prowadziła terapię oraz poradnictwo i konsultacje dla osób z problemem uzależnienia, co prezentują poniższe tabele.

Tabela nr 8. Liczba osób zgłaszających się na terapię dotyczącą uzależnień w 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	alkohol	narkotyki + alkohol
1.	Osoby zgłaszające się na terapię	144	15
2.	Osoby zgłaszające się na terapię po raz pierwszy	43	5
3.	Płeć zgłaszających się osób	K - 47, M - 97	K -3, M - 12
4.	Rozpoznanie (uwzględnienie uzależnienia)	F 10.2	F 19.2
5.	Osoby, które ukończyły terapię z podziałem na wiek i płeć	K - 28, M - 46 (24 -68 lat)	K - 2 (25 i 28 lat) M - 5 (26,36,38,39,47 lat)

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

Tabela nr 9. Liczba porad i konsultacji udzielanych osobom z problemem uzależnienia, liczba osób przyjętych, zatrudnionych i czas oczekiwania na przyjęcie w 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie		alkohol	narkotyki + alkohol
1.	Porady i konsultacje udzielone osobom z problemem uzależnień	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia - program dla uzależnionych	8 973	576
2.	Osoby przyjęte	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia - program dla uzależnionych	144	15
3.	Osoby zatrudnione zakresie rozwiązywania problemów uzależnień	lekarze	1	
		terapeuci i instruktorzy	4	
		Inne osoby	1	
4.	Liczba dni, które osoba z problemem uzależnienia musi czekać w kolejce na rozpoczęcie terapii (średnia wartość miesięczna)	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia - program dla uzależnionych	do 7 dni	

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

Wśród osób, które skorzystały ze świadczeń Poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w 2022 roku było 5 osób z uzależnieniem behawioralnym, natomiast Poradnia Leczenia Uzależnień - „WOLMED” udzieliła pomocy 48 osobom uzależnionym m.in. od Internetu, hazardu i zakupów.

W celu ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień, w 2022 roku zostały również podjęte działania dotyczące postrehabilitacji, skierowane do osób po ukończonym procesie leczenia, a także osób pozostających w trakcie leczenia substytucyjnego. Celem podejmowanych działań w tym obszarze było:

- zrozumienie istoty choroby alkoholowej oraz procesu trzeźwienia,
- wzmacnianie trwałej umiejętności utrzymywania abstynencji i niepodejmowania zachowań ryzykownych,
- wzmacnianie i podtrzymywanie postaw prozdrowotnych,
- powrót osób uzależnionych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego

Działania w powyższym zakresie były podejmowane przez Stowarzyszenie Abstynenckie Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”, które prowadziło Klub Abstynencki dla rodzin i osób z problemem uzależnienia od alkoholu. W ramach klubu odbywały się cykliczne spotkania: 3 grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików (AA), jednej grupy samopomocowej dla osób współuzależnionych (AL-ANON), jednej grupy samopomocowej dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA). W 2022 roku w ramach podejmowanych działań zrealizowano:

- warsztaty i terapię - 40 godz.,
- konsultacje - 40 godz.,
- działania środowiskowe - 20 działań,
- działania informacyjno-edukacyjne - 30 spotkań,
- 5 grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych - 120 osób.

W celu poszerzenia oferty terapeutycznej dla osób nieletnich z problemem uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin, Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” - w ramach zadania pn. Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii - zrealizowało w 2022 roku 220 godzin dla 20 osób terapii indywidualnej i rodzinnej. Była to pogłębiona pomoc terapeutyczna, prowadzona przez dwóch psychoterapeutów oraz terapeutę uzależnień.

Działania dotyczące Klubu Abstynenckiego oraz Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii prowadzono w ramach środków przekazanych na realizację Programu przez Miasto.

W ramach Programu prowadzone były również inne formy pomocy rodzinom z problemem uzależnienia, której celem było ograniczanie szkód społecznych. Należały do nich m.in.: pomoc socjalna i finansowa, której udzielał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2022 roku ośrodek udzielał rodzinom z problemem uzależnienia pomocy materialnej w postaci zasiłków celowych na zakup żywności, opału, zasiłków okresowych, stałych, składek zdrowotnych, obiadów w jadłodajni, oraz pomocy żywnościowej w ramach Banku Żywności. Ponadto 7 rodzin (w tym 5 objętych pomocą MOPS), w których występował problem narkomanii lub dopalaczy oraz 15 rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu było objętych wsparciem asystenta rodziny. Pracownicy socjalni i asystenci kierowali osoby uzależnione od narkotyków i alkoholu oraz ich rodziny do specjalistów pracujących w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w MOPS, współpracowali m.in. z kuratorami sądowymi. Liczbę środowisk z problemem uzależnienia, objętych pomocą finansową przez MOPS w 2022 roku prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 10. Liczba środowisk z problemem uzależnienia, objętych pomocą finansową przez MOPS w Bełchatowie w 2022 roku

Wyszczególnienie	alkohol	narkotyki
Środowiska z problemem uzależnienia	280	29
Rodziny z problemem uzależnienia	40	6
Gospodarstwa jednoosobowe z problemem uzależnienia	240	23
Kwota przyznanych środków finansowych w zł	1 611 347,48 zł	114 271,19 zł

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie

Podejmowano także działania na rzecz lokalizowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W 2022 roku liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Bełchatowa (stan na 31.12.2022 roku) kształtowała się następująco:

- a) zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (handel) - 51 (max - 455),
w tym:
 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 17 (max - 180),
 - powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) - 17 (max - 130),
 - powyżej 18% zawartości alkoholu - 17 (max - 145),
- b) zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) - 43 (max - 205),
w tym:
 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 16 (max - 95),
 - powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) - 12 (max - 55),
 - powyżej 18% zawartości alkoholu - 15 (max - 55),
- c) jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych - 21

Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych w mieście Bełchatowie, ważnych w 2022 r. wynosiła:

- a) zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (handel) - 310,
- b) zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) - 127.

Na dzień 31.12.2023 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście Bełchatowie kształtowała się następująco:

- 107 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (handel),
- 55 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

IV. PROFESJONALIZACJA KADR DZIAŁAJĄCYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Dbając o wysoki poziom świadczonych usług profilaktycznych, pomocowych i wspierających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, osoby działające w tym obszarze systematycznie podwyższały w 2022 roku swoje kompetencje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach, zajęciach warsztatowych oraz konferencjach.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, tj. Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, placówek wsparcia dziennego, asystencji rodziny, a także członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych wzięli udział w szkoleniach i konferencjach, wskazanych w poniższej tabeli. Szkolenie pn. „Praca z dzieckiem jako świadkiem przemocy - prowadzenie rozmów w obszarze pomocy i interwencji w procedurze Niebieskie Karty” sfinansowano ze środków miejskich przekazanych na realizację Programu.

Tabela 11. Wykaz szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy MOPS oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych

Lp.	Szkolenia i konferencje	Liczba osób
1.	„Trening umiejętności społecznych”	3
2.	„Superwizja w pracy asystenta rodziny”	4
3.	„Wypalenie zawodowe w pracy asystenta rodziny”	4
4.	„Rola asystenta w procesie wsparcia rodziny z uwzględnieniem koordynacji działań - budowanie kompetencji i umiejętności praktycznych z wykorzystaniem terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu, mediacji oraz dialogu motywującego”	1
5.	„ Superwizja grupowa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	3
6.	„Grupa wsparcia dla pracowników służb pomocowych” (cykl spotkań w PCPR)	3
7.	„Przemoc wobec dzieci”	3
8.	„Wybrane sposoby działania w kontakcie z klientem stanowiącym zagrożenie dla bezpieczeństwa pracownika pomocy społecznej”	3
9.	„Superwizja grupowa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	2
10.	„Procedury interwencyjnego zabezpieczenia dziecka”	3
11.	„Metoda Kids Skills - Dam radę”	3
12.	„Praca z rodziną w obszarze przeciwdziałania przemocy wobec dziecka ze specjalnymi potrzebami”	2
13.	„Dziecko jako świadek przemocy domowej”	4
14.	„Procedury interwencyjnego zabezpieczenia dziecka”	4
15.	„Praca z dzieckiem jako świadkiem przemocy - prowadzenie rozmów w obszarze pomocy i interwencji w procedurze Niebieskie Karty”	4
16.	„Rodzina. Tu powstaje człowiek. Rozważania o więzi” - konferencja	4
17.	„Realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w kontekście współdziałania międzyinstytucjonalnego” - konferencja	1

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie

Ważnym elementem wsparcia pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej jest udział w superwizji, z której oprócz asystentów również skorzystali pracownicy merytoryczni obu placówek wsparcia dziennego, prowadzonych przez MOPS - łącznie skorzystało 10 osób. Z 46 godzin superwizji oraz wsparcia psychologicznego skorzystali także członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. Usługa w przedmiotowym zakresie została sfinansowana ze środków miejskich, przekazanych na realizację Programu.

W szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje realizatorów programów profilaktycznych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, udział wzięło 246 pracowników pedagogicznych szkół, prowadzonych przez Miasto. Zakres tematyczny odbytych szkoleń i kursów prezentuje poniższa tabela. Szkolenie pn. „Trening Umiejętności Społecznych” sfinansowano ze środków miejskich przekazanych na realizację Programu.

Tabela 12. Wykaz szkoleń i warsztatów z obszaru profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w których uczestniczyli w 2022 r. pracownicy pedagogiczni szkół, prowadzonych przez Miasto

Lp.	Szkolenia, kursy, konferencje
1.	„Jak budować i wzmacniać w dziecku poczucie własnej wartości? - rozwijanie inteligencji emocjonalnej dziecka”
2.	„Wychowanie bez agresji - jak radzić sobie z zachowaniami niepożądanymi u dzieci”
3.	„Przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka ze specjalnymi potrzebami”
4.	„Terapeuta rodziny/ Poradnictwo rodzinne i psychologiczno-pedagogiczne”
5.	„Psychoterapia środowiskowa dzieci i młodzieży”
6.	„Trener TUS” (czytaj: Trener Treningu Umiejętności Społecznych)
7.	„Samouszkodzenia - jak pracować z młodym człowiekiem i jego otoczeniem?”
8.	„Przemoc rówieśnicza w szkole i cyberprzestrzeni - rozpoznawanie, skuteczna profilaktyka i interwencja z wykorzystaniem Metody Wspólnej Sprawy”
9.	„Psychoterapia Poznawczo-Behawioralna”
10.	„Kurs Psychoterapii”
11.	„Dzieci cierpią po cichu - czy i jak można im pomóc? Nauczyciel w obliczu nowego wyzwania wychowawczego”
12.	„Oswajamy emocje. Gry i zabawy integracyjne dla dzieci”
13.	„Jak budować dobre relacje w szkole? - profilaktyka i prewencja zachowań ryzykownych”
14.	„Interwencja kryzysowa - rozpoznawanie, reagowanie, pomoc”
15.	„Trening Umiejętności Społecznych”
16.	„Interwencja kryzysowa - pierwsza pomoc psychologiczno - pedagogiczna”
17.	„Trening Umiejętności Społecznych I i II stopnia oraz „Edukacja włączająca”
18.	„Niedostosowanie społeczne - jak pracować z uczniem, którego nie da się wychować?”
19.	„Uprawnienia nauczycieli - podstawowe regulacje prawa oświatowego i opiekuńczego”
20.	„Zaburzenia lękowe u uczniów”
21.	„Jak skutecznie radzić sobie z agresją rówieśniczą”
22.	„Ściaga do gry słownej - nękanie”

Źródło: Szkoły prowadzone przez Miasto Bełchatów

Jedno szkolenie dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom, pn. „Samorzady wobec problemów alkoholowych, narkomani oraz uzależnień behawioralnych - współczesne perspektywy”, odbyli także członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Szkolenie zostało zorganizowane przez Oficynę Profilaktyczną SBC Szkolenia Badania Consulting z Krakowa i sfinansowane ze środków miejskich przeznaczonych na realizację Programu.

V. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

W 2022 roku łączna wysokość środków finansowych zaplanowanych w budżecie Miasta na realizację Programu wynosiła 1 924 625,42 zł, wydatkowano natomiast - 1 911 824,65 zł. Zakres wydatków na realizację działań w ramach Programu, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Zakres wydatków na realizację działań w ramach Programu w 2022 roku

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota (zł)
1.	Szkoty - profilaktyka, szkolenia, warsztaty	191 084,39
2.	MOPS	458 853,88
	• placówki wsparcia dziennego, superwizja	320 940,55
	• Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	54 036,21
	• przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, szkolenia, superwizja	44 613,60
	• działania wakacyjne	27 427,48
	• wsparcie dla rodzin w kryzysie	11 836,04
3.	Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	1 121 624,69
	• przeciwdziałanie narkomanii (poradnictwo, konsultacje, terapia, działania informacyjno-edukacyjne, grupy wsparcia, profilaktyka)	100 000,00
	• przeciwdziałanie innym uzależnieniom (poradnictwo, konsultacje, terapia, działania informacyjno-edukacyjne, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, profilaktyka, placówki wsparcia dziennego, reintegracja społeczna, działania wakacyjne)	1 021 624,69
4.	Wynagrodzenia dla członków MKRPA	81 160,00
5.	Szkolenie dla członków MKRPA oraz 2 pracowników UM współpracujących z Komisją	19 460,00
6.	Opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób kierowanych na badanie przez Zespół Motywujący MKRPA, sporządzone przez biegłego	12 160,05
7.	Wnioski Komisji skierowane do Sądu Rejonowego w sprawie do zobowiązania do leczenia w zakładzie lecznictw odwykowego, w tym sporządzenie opinii przez biegłych sądowych w przedmiotowym zakresie	7 496,64
8.	Przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców	19 985,00

WNIOSKI Z REALIZACJI PROGRAMU

Należy podkreślić, iż w ramach Programu realizowanego w roku sprawozdawczym pomoc trafiała do osób potrzebujących i ich rodzin, które miały możliwość kompleksowego, bezpłatnego korzystania ze specjalistycznego wsparcia, świadczonego przez profesjonalnie przygotowanych do tego osób.

Rodzice i opiekunowie brali udział w programach podnoszących ich kompetencje wychowawcze oraz poszerzających wiedzę na temat nowych substancji psychoaktywnych, a także coraz częściej dotyczących młodych ludzi uzależnień behawioralnych.

Osoby małoletnie korzystały z szerokiego wachlarza alternatywnych form spędzania czasu wolnego, organizowanych przez podmioty pożytku publicznego, placówki wsparcia dziennego, które stanowiły przeciwwagę dla zachowań ryzykownych.

Obok programów profilaktycznych realizowano różne akcje, pogadanki, koncerty w formie długofalowych, cyklicznych działań. Tradycyjne formy, takie jak wykłady, prelekcje połączone z treningiem umiejętności psychologicznych i społecznych.

Programy autorskie realizowane przez szkoły stawiały sobie za cel wyposażenie odbiorców nie tylko w rzetelną wiedzę, ale także w ważne umiejętności, wykorzystując przy tym aktywne metody pracy z grupą (psychodrama, loteria, dyskusja, burza mózgów). Realizowano rekomendowane programy profilaktyczne, które cechują się wysoką skutecznością.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii podejmowane w 2022 r. były kontynuacją zadań rozpoczętych w latach poprzednich. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż inicjacja jest coraz wcześniejsza, a to stanowi główny i najważniejszy czynnik ryzyka uzależnienia. Jak pokazują badania, osoby poniżej 20. roku życia uzależniają się 4 razy szybciej niż osoby dorosłe. Coraz częściej zauważyć też można zjawisko zastępowania alkoholu środkami odurzającymi czy innymi substytutami, takimi jak: Internet, gry komputerowe, media społecznościowe, hazard itd. To skłania do refleksji, że głównym elementem właściwie prowadzonej strategii profilaktycznej i strategii ograniczania szkód powinna być aktualna diagnoza problemów społecznych związanych m.in. z używaniem przez mieszkańców alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, ale także związanych z uzależnieniami behawioralnymi. Diagnoza taka pn. „Diagnoza sytuacji społecznej mieszkańców Miasta Bełchatowa” została przeprowadzona w 2020 roku. Jej wyniki stanowią podstawę do działań samorządu w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Cykliczna lokalna diagnoza ma pomóc w konstrukcji gminnych programów profilaktycznych i zdrowotnych, ułatwia opracowanie strategii postępowania; skoordynowanie działań poszczególnych instytucji działających w sferach związanych z tym tematem, pozwala na porównanie danych i kontrolę skuteczności działań podejmowanych na terenie miasta Bełchatowa. Działania profilaktyczne i pomocowe w głównej mierze powinny być skoncentrowane na dzieci i młodzież, zarówno tę uczącą się, jak i pracującą. W zakresie przeciwdziałania narkomanii szczególną uwagę należy też zwrócić na działania w obszarze ograniczania ryzyka związanego z okazjonalnym używaniem narkotyków, w szczególności w miejscach spędzania czasu wolnego przez młodzież (boiska szkolne, parki, imprezy okolicznościowe, festyny) oraz zaktywizowanie i uaktywnianie placówek oświatowych i kulturalnych do podejmowania działań dotyczących profilaktyki szeroko rozumianej.

PREZYDENT MIASTA
Czechowska
Mariola Czechowska

Dokument nie podlega
anonimizacji
DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Iwona Nowak

